



JAK PORUSZAĆ TEMATYKĘ MIGRACYJNĄ NA ZAJĘCIACH PRZEDMIOTOWYCH W GIMNAZJUM?

GEOGRAFIA, Iwona Kryczka

Uczyć o migracjach i uchodźstwie to uczyć o ludziach. Od kiedy pojawiliśmy się na Ziemi, migrowaliśmy w poszukiwaniu lepszych warunków życia. Treści dotyczące migracji i uchodźstwa wpisane są w podstawę programową nauczania geografii III etapu edukacyjnego, zarówno tę dla gimnazjum, jak i nową – dla 8-letniej szkoły podstawowej. W nowej podstawie programowej zawarte są trzy cele ogólne – w zakresie wiedzy, umiejętności i stosowania wiedzy w praktyce oraz w zakresie postaw. Zwraca się uwagę na „lepsze rozumienie współczesnego świata”, na krytyczne myślenie, kształtowanie postaw szacunku, zrozumienia, tolerancji i poszanowania innych kultur, przełamywania stereotypów. W treściach nauczania i wymaganiach szczegółowych odnajdujemy tę tematykę w działach: VII Geografia Europy (9), X Społeczeństwo i gospodarka Polski na tle Europy – migracje Polaków na tle współczesnych ruchów migracyjnych w Europie (6), XIV Geografia regionalna Azji (10) oraz XVI Geografia regionalna Ameryki Północnej i Południowej (5).

Przed przeprowadzeniem zajęć z zakresu tematyki migracyjnej i uchodźczej ważne jest zarówno przygotowanie merytoryczne, jak i ustalenie z młodzieżą zasad dobrej rozmowy. Warto odwoływać się także do Celów Zrównoważonego Rozwoju, przyjętych na lata 2015–2030, a w szczególności do celów: 8, 10, 16 i 17 bezpośrednio odnoszących się do migracji. Pamiętać warto również o zasadach zawartych w Kodeksie w sprawie obrazów i wiadomości dotyczących krajów Południa.

Umiejętność rozmowy i wzajemnego słuchania się z szacunkiem wydają się kluczowe. Temat migracji i uchodźstwa otwiera przestrzeń do rozmowy i wyrażania poglądów. Warto zadbać o to, by w dyskusji pojawiły się różne perspektywy, w tym osób, których dana kwestia dotyczy, a także o stworzenie wszystkim możliwości wypowiedzi. Jakimi metodami pracować? Mnie szczególnie zależy na aktywizowaniu młodzieży – prowadzeniu z nią debat, seminariów – metody te wymagają wcześniejszego przygotowania (uczenie wyprzedzające), ale świetnie wspierają doskonalenie umiejętności miękkich. Przy tym temacie można pracować także metodą projektu lub modnymi obecnie metodami dyskusji takimi jak: *world cafe*, *case study* czy *storytelling*. Warto też oddawać głos osobom z doświadczeniem migracyjnym lub uchodźczym z naszego otoczenia, np. zapraszając je na lekcję (alternatywą może być wyświetlenie filmu prezentującego sylwetkę wybranej osoby; możesz sięgnąć po kilkunastominutowe filmy CEO: <https://migracje.ceo.org.pl/content/filmy>). Ja ostatnio jestem także fanką metody dociekań filozoficznych, która pozwala odwoływać się do bliskich nam wartości.

Poruszanie tematu uchodźstwa na zajęciach wiąże się również z pewnymi wyzwaniem. Jednym z nich jest analiza przekazów medialnych i umiejętność korzystania z rzetelnych źródeł informacji. Kolejny dotyczy silnych emocji pojawiających się podczas rozmowy na ten temat – także wśród społeczności lokalnej, w tym rodziców. Kwestia emocji to wciąż nieodrobiona lekcja w polskiej szkole. Ja w trudnych sytuacjach staram się przekierować uwagę młodych ludzi, wyciszyć emocje i dopiero po jakimś czasie powrócić do dyskusji.

Młodzież naprawdę jest ciekawa świata i chce rozmawiać o tym, co się dzieje wokół niej. Dlatego na lekcjach rozmawialiśmy o uchodźcach w najbardziej „gorących momentach” kryzysu, a także w czasie Tygodnia Edukacji Globalnej. Wiem, że warto poświęcić czas na lekcjach na tematy aktualne, ważne, interesujące młodzież. Warto też tak przygotować zajęcia, by można było czegoś doświadczyć i coś przeżyć.

